

РОЗРОБЛЕННЯ ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНЦЕПЦІЯХ НЕОКОНСЕРВАТИЗМУ

Перехід розвинених країн світу на рубежі 70-80-х років ХХ ст. до неоконсервативної моделі економічного зростання зумовлений соціально-економічними процесами, що носили об'єктивний характер. Теоретичну основу неоконсервативних рекомендацій у економічній політиці склали теорія економіки пропозиції і монетаризм. Монетаристи запропонували урядам західних держав своє бачення боротьби з інфляцією – жорстке обмеження пропозиції грошей і видавання кредитів, скорочення друкування грошей (збільшувати їхню кількість доцільно лише відповідно до росту виробництва), згорання соціальних програм (зменшення державних виплат населенню). Неоконсерватори зводять проблему інфляції виключно до проблеми непередбачуваної інфляції, яка викликає несподівані порушення рівноваги грошового ринку і ринкових цін. Ключове місце у неоконсервативній концепції інфляції займають раціональні очікування, які повинні враховуватися при розробленні довготермінової грошової стратегії. Школа раціональних очікувань обґрунтувала необхідність стабільних правил для всіх господарюючих суб'єктів, які б робили передбачуваними дії уряду, виробників і споживачів. До заходів, за допомогою яких неоконсерватори пропонують вирішувати проблему безробіття, додають стабілізацію грошової політики та її орієнтацію на підтримання постійного темпу зростання цін, встановлення рівноваги бюджету або хоча б таку організацію фінансування дефіциту, коли вона не суперечить монетаристській грошовій стратегії. Неоконсерватори пропонують урядам сприяти збільшенню заощаджень за допомогою податкової реформи, скорочення державних соціальних витрат, усунення бюджетних дефіцитів, стимулювання виробництва за допомогою політики прискореної амортизації. Неоконсерватори єдині у вимогах значно зменшити розміри державного бюджету і його частки у національному доході головним чином за рахунок економії на витратах. Монетаристи виступають у цілому проти дефіциту, вбачаючи у ньому чинник непередбачуваної інфляції. З іншого боку, вони вважають, що дефіцит не є серйозною небезпекою для економіки у випадку, якщо його розміри і способи фінансування не суперечать тезі М. Фрідмена про стабілізацію темпу зростання пропозиції грошей. Представники теорії пропозиції є противниками бюджетного дефіциту. У податковій частині теоретики економіки пропозиції передбачають, що податкова реформа призведе до збільшення приватних заощаджень і кредитних ресурсів, розширить фінансову базу економічного зростання й усуне шкідливу для економіки диспропорцію доходів на користь поточного споживання. Довготерміновим наслідком зниження податкових ставок буде не зростання бюджетного дефіциту, а навпаки, його зменшення, що допоможе стабілізації інфляційного процесу ("ефект Лаффера"). Єдина позиція неоконсерваторів відносно системи державного регулювання економіки полягає у тому, що це регулювання повинно мати довготерміновий характер і орієнтуватися не на антициклічне управління сукупним попитом, а на стимулювання пропозиції товарів, капіталів та інших чинників виробництва. Висновки із концепцій безробіття, інфляції та економічної динаміки утворюють теоретичний фундамент, на якому будують неоконсервативний проект реформи державного регулювання економіки, який є альтернативою кейнсіанській доктрині.